

Lärartjänster i folkhögskolan 2019

INNEHÅLL

Bakgrund och metod	5
Statistik för lärartjänster	6
Helårstjänster och finansiering.....	6
Tabell 1. Antal helårstjänster i allmän, särskild, kort kurs och tolkutbildningar. År 2019.	6
Tabell 2. Antal helårstjänster över tid. År 2014 – 2019.....	6
Tabell 3. Andel finansiering av lärartjänster. År 2019.	7
Lärartäthet och helårsstuderande per helårstjänst	8
Diagram 1. Helårsstuderande per helårstjänst 2018–2019.	9
Tabell 3. Antal helårstjänster och helårsstuderande per helårstjänst. År 2019.	10
Övriga pedagogiska tjänster	11
Tabell 4. Andel helårstjänster utöver lärartjänster. År 2019.	11
Tabell 5. Andel och antal tjänster på folkhögskolor. År 2019.	11

SAMMANFATTNING

Andelen helårslärartjänster i folkhögskolan fortsätter växa. Under 2019 ökade andelen helårstjänster utan förstärkta insatser med 5 procent. För samma år ökade även andelen helårslärartjänster med förstärkta insatser med 3 procent. Lärartätheten på folkhögskolor är 2,1 helårstjänster per 1 000 deltagarveckor, vilket är på samma nivå som föregående år.

I snitt undervisar en folkhögskollärare 11,2 helårsstuderande deltagare, vilket är en ökning med 0,2 mot föregående år.

Allmän kurs har något högre lärartäthet än särskild kurs.

153 folkhögskolor har rektorstjänst motsvarande mer än 75 procent av en heltid. 66 folkhögskolor använder mer än 25 procent studie- och yrkesvägledare och 57 folkhögskolor använder mer än 50 procent kuratorstjänst.

Bakgrund och metod

Folkbildningsrådet samlar varje år in uppgifter om antal helårstjänster vid folkhögskolorna inom den statsbidragsberättigade verksamheten. Syftet är att mäta hur mycket undervisande personal som folkhögskolorna avsätter för att uppnå målen med statsbidraget.

Ett grundläggande villkor för statsbidrag sedan 2012 är att folkhögskolan ska redovisa en lärartäthet som motsvarar minst 1,8 helårstjänster per 1 000 rapporterade deltagarveckor.

I underlaget för helårstjänster räknas följande:

- All lärartjänstgöring inom verksamhet som rapporteras inom folkbildningsanslaget¹.
- Undervisning som fullgörs av rektor eller annan personal som inte är lärare.
- Timanställningar och deltidsanställningar som lärare, omräknat till årstjänster på heltid.

Sedan 2016 ingår även ideella lärartjänster/ledare och rektorstjänster i insamlingen eftersom de ingår i folkhögskolans undervisande personal. Insamlingen utökades samtidigt även med tillgång till kurator och studie- och yrkesvägledare. Samtliga tjänster är statsbidragsberättigade.

Sammanlagt användes lärartjänster motsvarande 3 075 helårstjänster under kalenderår 2019, inklusive förstärkta insatser. För 2018 var motsvarande siffra 3 022.

¹ Exklusive extra lärartäthet finansierad av förstärkningsbidrag, språkstöd och Myndigheten för Yrkehögskolan (MYH), lärartjänster inom Studiemotiverande folkhögskolekurs, Etableringskurs, Svenska från dag ett och Svenska för invandrare på folkhögskolan.

Statistik för lärartjänster

Helårstjänster och finansiering

Verksamhet i allmän kurs bedrevs totalt med 1 566 helårstjänster. Av dessa finansierades 414 helårstjänster som pedagogiska insatser med förstärkningsbidrag i verksamhet med deltagare med funktionsnedsättning och språkligt stöd för utrikesfödda med brister i svenska språket.

Tabell 1. Antal helårstjänster 2019 på allmän, särskild och kort kurs samt på tolkutbildningar

Typ av finansiering	Allmän kurs	Särskild kurs	Kort kurs	Tolkutbildning	Totalt
Folkbildningsanslag exkl.					
förstärkta insatser	1 152	1 225	111	26	2 513
Förstärkningsbidrag	297	137	15	0	449
Språkschablon	117	20	1	0	138
Totalt	1 566	1 382	127	26	3 101

De särskilda kurserna bedrevs med totalt 1 382 helårstjänster. Antalet som finansieras med förstärkningsbidrag och språkschablon uppgick till 157 helårstjänster, vilket motsvarar 11 procent förstärkta insatser.

Tabell 2. Antal helårstjänster över tid, perioden 2014–2019

Typ av insatser	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Utan förstärkta insatser	2 051	2 041	2 080	2 214	2 396	2 513
Procentuell förändring mot föregående år		0%	2%	6%	8%	5%
Med förstärkta insatser (inkl språkstöd)	2 550	2 542	2 634	2 738	3 022	3 101
Procentuell förändring mot föregående år		0%	4%	4%	10%	3%

Antalet helårstjänster har ökat varje år sedan 2015. Den största ökningen sker 2018 och förklaras av en satsning på 8 000 extra platser på allmän och särskild kurs. Ökningen syns i sammanräkning av tjänster både med och utan de förstärkta insatserna. Under 2019 har helårstjänster utan förstärkta insatser ökat med 5 procent och helårstjänster med förstärkta bidrag med 3 procent jämfört med föregående år.

Tabell 3. Andel finansiering av lärartjänster 2019

Typ av finansiering	Medelvärde	Minimum	Maximum
Folkhögskolan	95	25	100
Samverkanspart	5	0	75
Ideella ledare/lärare	1	0	10

Lärartjänster på folkhögskolan finansieras av statsbidrag och samverkanspart.² I genomsnitt är 95 procent av lärartjänster avlönade av folkhögskolan och 5 procent avlönas av samverkanspart. Utöver avlönade lärare kan en skola ha ideella ledare eller lärare som inte är avlönad av folkhögskolan eller av eventuell samverkanspart. Andelen ideella ledare eller lärare under 2019 uppgick till 1 procent, vilket är en minskning jämfört med föregående år.

Hästsportens folkhögskola har lägst andel avlönade lärare av folkhögskolan (25 procent) och högst andel avlönade lärare av samverkanspart (75 procent). Scouternas folkhögskola och Åredalens folkhögskola står för högst andel ideella ledare eller lärare (10 procent vardera). Variationen i finansiering av lärartjänster på folkhögskolan beror på folkhögskolans huvudman och unika kursutbud på folkhögskolan.

² Samverkanspart gäller allmän och särskild kurs som ges i samarbete med en annan part.

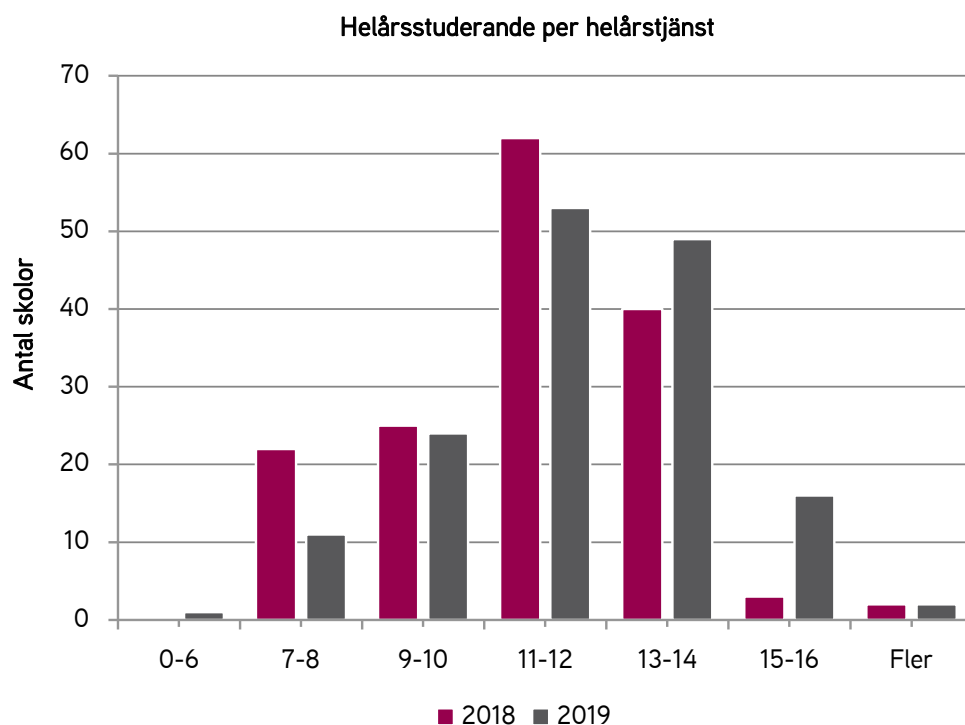
Lärartäthet och helårsstuderande per helårstjänst

Helårsstuderande motsvarar en deltagare som är inskriven för ett läsårs heltidsstudier. Antal helårsstuderande beräknas genom att antal inrapporterade deltagarveckor delas med längden på helårsstudier, vilket motsvarar 35 veckor.³ Antalet helårsstuderande delas därefter med antal inrapporterade helårstjänster, inklusive förstärkta insatser. Resultatet blir antal helårsstuderande per helårstjänst.

Folkbildningsrådet använder helårstjänster per 1 000 deltagarveckor som ett mått på lärartäthet. På så sätt mäter vi lärarinsatser i relation till genomförda deltagarveckor. En folkhögskola som rapporterar 7 000 deltagarveckor inom folkbildningsanslaget och har haft 14 lärartjänster för ändamålet (exklusive förstärkta bidrag) har alltså lärartätheten 2,0.

Lärartätheten på allmän kurs uppgick 2019 i genomsnitt till 2,2 helårstjänster per 1 000 deltagarveckor. För särskild och kort kurs är lärartätheten 2,0 i genomsnitt. Totalt för riket är lärartätheten för samtliga kurser inom folkbildningsanslaget 2,1, vilket ligger på samma nivå som föregående år.

³ Helårsstuderande beräknas med förstärkta insatser och språkstöd för att vara jämförbart med andra skolformer.

Diagram 1. Helårsstuderande per helårstjänst 2018–2019

I snitt undervisar en lärare 11,2 helårsstuderande, vilket är en marginell ökning jämfört med förra året när siffran var 10,8. Andelen folkhögskolor som har 11–12 heltidsstuderande per helårstjänster har minskat med 6 procent jämfört med föregående år. Däremot har andelen folkhögskolor med 13–14 och 15–16 heltidsstuderande per helårstjänst ökat med 5 procent respektive 8 procent mot föregående år. Denna ökning kan förklaras av att lärarekryteringen på de folkhögskolorna inte helt hunnit ikapp det ökade antalet helårsstuderande. Det kan också vara förknippat med ekonomiska skäl.

I kommunal vuxenutbildning för läsåret 18/19 är antalet elever per helårstjänst 13,5.

Tabell 3. Antal helårstjänster och helårsstuderande per helårstjänst 2019

Region	Helårstjänster per 1 000 deltagarveckor (exkl. förstärkta insatser)	Helårsstuderande per helårstjänst (inkl. förstärkta insatser)
Stockholm	2,0	12,9
Uppsala	3,5	9,8
Södermanland	2,2	11,2
Östergötland	2,2	11,9
Jönköping	2,2	11,5
Kronoberg	2,5	9,5
Kalmar	2,5	8,8
Gotland	2,4	11,4
Blekinge	2,4	9,9
Skåne	1,9	12,3
Halland	2,5	9,2
Västra Götaland	2,0	11,3
Värmland	2,0	11,2
Örebro	2,6	7,8
Västmanland	2,2	12,1
Dalarna	2,7	10,3
Gävleborg	2,3	10,5
Västernorrland	2,0	10,3
Jämtland	2,0	12,9
Västerbotten	2,1	9,4
Norrbottn	2,0	11,3
RIKET	2,1	11,2

Lärartätheten är högst i Uppsala län (3,5)⁴, följt av Dalarna (2,7) och Örebro län (2,6). Den höga lärartätheten för region Dalarna och Örebro kan förklaras av hög andel allmän kurs som vänder sig till deltagare med en eller flera funktionsnedsättningar. Lärartätheten är lägst i Skåne län (1,9) som även har näst flest helårsstuderande per helårstjänst (12,3). Högst antal helårsstuderande per helårstjänst (12,9) är Stockholm län. Örebro och

⁴ Lärartätheten i region Uppsala är betydligt högre mot föregående år och bör behandlas med försiktighet.

Kalmar län står för de lägsta antal helårsstuderande per helårstjänster (7,8) respektive (8,8).

Övriga pedagogiska tjänster

Folkhögskolan ska säkerställa att deltagare har tillgång till studie- och yrkesvägledare (SYV) och kurator. Folkhögskolan ska också ha rektorstjänst. Rektorn på folkhögskolan arbetar på uppdrag av folkhögskolans styrelse som är ansvarig för den dagliga verksamheten.

Tabell 4. Andel helårstjänster utöver lärartjänster 2019

Typ av pedagogisk tjänst	Medelvärde	Minimum	Maximum
Rektor	1,25	0,5	5
Syv	0,39	0	6
Kurator	0,50	0	2

I genomsnitt finns 1,25 rektorer per folkhögskola. Högst antal rapporterade rektorer är Fellingsbro folkhögskola med 5 rektorstjänster.

Folkhögskolorna Väddö och Södertörn delar på en rektorstjänst och står för lägst antal per skola (0,5). Flera folkhögskolor har rapporterat en biträdande rektor eller en studierektor som en rektorstjänst. Siffrorna i tabell 4 bör behandlas med försiktighet.

Tabell 5. Andel och antal tjänster på folkhögskolor 2019

Folkhögskolor	Andel tjänster			Antal tjänster		
	Rektor	SYV	Kurator	Rektor	SYV	Kurator
Spann (%)						
0 - 0,25	0%	58%	31%	0	90	49
0,26 - 0,5	2%	24%	32%	3	38	50
0,51 - 0,75	3%	8%	15%	4	12	24
1	63%	8%	19%	98	13	29
Fler	33%	2%	3%	51	3	4
Totalt	100%	100%	100%	156	156	156

Tabellen ovan visar spridning över andelen rektorstjänster, SYV och kurator på folkhögskolor. 153 folkhögskolor har rektorstjänster motsvarande 75 procent eller mer. 66 folkhögskolor har tillgång till SYV motsvarande 25 procent eller mer. Slutligen har 57 folkhögskolor tillgång till kurator motsvarande 50 procent eller mer.

